

1. Ugovor o licenci

- **davatelj licencije** se obvezuje ustupiti stjecatelju licencije, u cijelosti ili djelomično, pravo iskorištavanja izuma, tehničkog znanja i iskustva, žiga, uzorka ili modela, a **stjecatelj licencije** se obvezuje da će mu za to platiti
- **Karakteristike ugovora**:
  - konsenzualan
  - dvostrano obvezan
  - formalan
  - naplatan
  - imenovan ugovor
- **Bitni sastojci**:
  - predmet licencije
  - naknada (licenčna pristojba)
- Međunarodna konvencija o zaštiti industrijskog vlasništva, Pariz, 1883.
- Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

1.1. Predmet ugovora

1. Izum

- novo rješenje određenog tehničkog problema
- rezultat stvaralačkog rada, tehnički izvediv, primjenjiv u industrijskoj ili drugoj djelatnosti
- štiti se izdavanjem **patenta** od ovlaštenog tijela nositelj patenta ima isključivo pravo iskorištavanja zaštićenog izuma, a može to pravo ugovorom o licenci prenijeti na drugoga

2. Tehničko znanje i iskustvo (*know-how*)

- primijenjeno tehničko znanje te metode i podaci potrebni za praktično ostvarenje i primjenu tehnike koja služi u industrijske h svrhe
- cjelokupno znanje i iskustvo potrebno za suvremeno poslovanje ne uživa patentnu zaštitu, najbolje ga zaštititi ugovorom o licenci

3. Industrijski uzorak i model

- **uzorak** - dvodimenzionalna tvorevina, slika ili crtež koji služi kao podložak i može se prenijeti na industrijski ili obrtnički proizvod
- **model** - trodimenzionalna tvorevina koja je industrijski ili obrtnički proizvod ili koja se na takav proizvod može prenijeti
- **Zakon o industrijskom obličju (ZOI)**:
  - **obličje** se smatra **novim** ako nije istovjetno s obličjem koje je bilo i dostupno javnosti prije datuma podnošenja prijave, odnosno ako je zahtijevano pravo prednosti prije priznanja tog datuma prednosti
  - obličje se smatra **osobitim** ako se ukupni dojam koji ostavlja na korisnika proizvoda bitno razlikuje od ukupnog dojma koji na tog korisnika ostavlja bilo koje obličje otprije dostupno javnosti

4. Rodni i uslužni žig

- znak koji se može grafički prikazati i koji je prikladan za razlikovanje proizvoda i usluga jednog sudionika u gospodarskom prometu od proizvoda i usluga drugog sudionika u tom prometu

(riječi, slova, brojke, kratice, grafički prikaz, kombinacije boja, oblici proizvoda i njihova pakovanja, te kombinacije navedenoga)

- Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga

1.2. Oblici ugovora o licenci

1. isključiva – neisključiva

- isključiva licencija: stjecatelj licencije stječe isključivo pravo iskorištavanja predmeta licencije (mora biti izričito ugovoreno)
- davatelj licencije ne može sam iskorištavati predmet licencije niti povjeriti drugome u granicama prostornog važenja licencije

2. ograničena - neograničena

- u pravilu licencija je prostorno ograničena za cijelo državno područje ali može se ugovoriti uže područje
- stranke moraju voditi brigu o tome da ograničenje nije protivno hrvatskom Ustavu i zakonima

3. podlicencija

- ugovor kojim stjecatelj licencije pravo iskorištavanja licencije ustupa drugome
- ako je isključiva licencija - nema ograničenja
- ako je neisključiva - zabranjeno, osim ako se izričito ugovori

1.3. Obveze davatelja licencije

- u određenom roku predati stjecatelju licencije predmet licencije i svu tehničku dokumentaciju
- dati stjecatelju upute za uspješno iskorištavanje predmeta licencije
- jamčiti stjecatelju tehničku izvodljivost i uporabljivost predmeta licencije (odgovornost za materijalne nedostatke)
- jamčiti da pravo iskorištavanja licencije pripada njemu, da na predmetu ugovora nema tereta i da iskorištavanje nije ograničeno u korist trećega

1.4. Obveze stjecatelja licencije

- **platiti** davatelju ugovorenu naknadu
  - tzv. **gratis-licencija** se mora izričito ugovoriti
  - način isplate naknade: fiksna svota ili prema proizvedenom (prodanom) proizvodu
- iskorištavati predmet licencije na ugovoreni način, u ugovorenom opsegu i u ugovorenim granicama
- suzdržati se od korištenja naknadnih usavršavanja predmeta licencije (ne može se automatski koristiti poboljšanjima koja je ostvario davatelj) čuvati predmet licencije u tajnosti
- obilježiti robu oznakom iz koje je vidljivo da se radi o proizvodu proizvedenom po licenci
  - ako uz licenciju za proizvodnju ustupljena i licencija za uporabu žiga, stjecatelj može staviti u promet robu s tim žigom samo ako je iste kvalitete kao i roba koju proizvodi davatelj licencije
- **podnositi izvješća** o opsegu iskorištavanja predmeta licencije i obračunati naknadu svake godine (kad se naknada određuje ovisno o opsegu iskorištavanja predmeta licencije)

1.5. Prestanak ugovora

1. protek vremena
2. otkaz
3. raskid

2. Ugovor o posredovanju

- **posrednik** se obvezuje nastojati naći i dovesti u vezu s **nalogodavcem (komitentom)** treću osobu kako bi nalogodavac i treća osoba pregovarali o sklapanju određenog ugovora, a nalogodavac se obvezuje isplatiti posredniku određenu naknadu ako ugovor bude sklopljen
- **uloga posrednika**
  - dovođenje komitenta u kontakt s potencijalnim partnerima za sklapanje određenih ugovora
  - posrednik ne sklapa ugovor s trećima
  - posrednik ne prima od trećega za nalogodavca ispunjenje obveze iz ugovora sklopljenog njegovim posredovanjem (osim ako za to dobije posebnu punomoć)
- nalogodavac može opozvati nalog u svako doba, osim ako se nije toga odrekao i ako opoziv nije suprotan načelu savjesnosti
- nalogodavac nije dužan pristupiti pregovorima ni sklapanju ugovora s trećima, ali odgovara posredniku za štetu ako postupio suprotno načelu savjesnosti i poštenja
- Ugovor o posredovanju ima sličnosti s ugovorom o djelu, a ujedno je i oblik ugovora o nalogu
  - u oba ugovora posrednik se obvezuje obaviti posao po nalogu naručitelja
- primjena odredaba ugovora o djelu: ako je ugovoreno da će posrednik imati pravo na naknadu čak i ako njegovo nastojanje ostane bez rezultata, posrednik ima pravo na naknadu samo ako komitent i treći sklope određeni ugovor temeljem njegovog posredovanja
- supsidijarna primjena odredaba o nalogu
- **Karakteristike:**
  - konsenzualan
  - neformalan ugovor
  - naplatan
    - ako komitent i treći sklope posao
    - ako su stranke ugovorile posredničku naknadu bez obzira na uspjeh posredovanja

2.1. Obveze posrednika

- posrednik je dužan pozornošću dobrog gospodarstvenika tražiti priliku za sklapanje određenog ugovora i upozoriti na to nalogodavca

- ako se na to posebno obvezao, posredovati u pregovorima i nastojati da se ugovor sklopi; ako ne uspije nije odgovoran
- obavijestiti nalogodavca o svim značajnim okolnostima koje su mu poznate ili su mu morale biti poznate
- voditi posrednički dnevnik, ubilježiti bitne podatke o ugovoru koji je sklopljen njegovim posredovanjem i izdati izvadak (**posrednički list** dokaz strankama da je ugovor sklopljen posredovanjem posrednika)
  - neizdavanje ne utječe na valjanost ugovora
- naknaditi štetu nalogodavcu, odnosno trećoj osobi koju bi one pretrpjele njegovom krivnjom
- ako protivno ugovoru ili interesu nalogodavca radi za suprotnu stranu gubi pravo na naknadu i troškove,

2.2. Obveze nalogodavca / nalogodavatelja

- isplatiti naknadu posredniku ako s trećom osobom isplatiti naknadu posredniku ako s trećom osobom sklopljen ugovor makar nije bila ugovorena
  - visina naknade:
    - ugovor
    - tarifa
    - poslovni običaj
    - prema posrednikovom trudu i usluzi
  - posrednik stječe pravo na naknadu u trenutku sklapanja ugovora za koji je posredovao čak i ako je taj ugovor nevaljan
  - posrednik koji je dobio nalog za posredovanje od obiju stranaka može od svake strane zahtijevati samo polovicu naknade te brinuti o interesima obiju stranaka pozornošću dobrog gospodarstvenika
- isplatiti posredniku troškove ako ugovorom o posredovanju tako određeno čak i ako ugovor između, nalogodavca i trećega nije sklopljen

3. Ugovor o trgovinskom zastupanju

- **trgovinsko zastupanje** - zastupanje koje zastupnik obavlja kao svoju gospodarsku djelatnost na temelj posebnog ugovora sa zastupanim
- zastupnik se obvezuje stalno brinuti da treće osobe sklapaju ugovore s njegovim nalogodavcem, te u tom smislu posredovati između njih i nalogodavca
- nakon dobivene ovlasti sklapa ugovore s trećima u ime i za račun nalogodavca, a nalogodavac se obvezuje isplatiti određenu naknadu (**proviziju**) za svaki sklopljeni ugovor
- ugovor o zastupanju sam po sebi ne ovlašćuje zastupnika na sklapanje poslova s trećima u ime i za račun zastupanoga, nego je za to potrebna posebna **ovlast (punomoć)**
- **dva pravna odnosa**:
  - **zastupnik - nalogodavac** (interni odnos: nalog)
  - **zastupnik treći** (eksterni odnos: punomoć)
- u ime i za račun nalogodavca: sva prava i obveze se odnose na nalogodavca
- suugovaratelj može valjano činiti izjave u vezi ugovora i nalogodavcu i zastupniku
- zastupnik može sklapati ugovore u ime i za račun svojeg nalogodavatelja ako je za to dobio:
  - **generalnu (opću) punomoć** - po kojoj može poduzimati samo pravne poslove koji **pripadaju** u redovito poslovanje
  - **posebnu punomoć** - po kojoj može poduzimati i poslove koji **ne pripadaju** u redovito poslovanje, ali samo ako je posebice ovlašten za obavljanje jednog ili više poslova
- **Karakteristike ugovora**:
  - konsenzualan ugovor
  - dvostrano obavezan

- formalan ugovor
- naplatni ugovor
- svaki ugovor mora biti sklopljen u **pisanom obliku**
- posebni oblik odgovornosti: **del credere odgovornost**
  - zastupnik jamči za ispunjenje obveze trećega, ne odgovara redovito nalogodavatelju za ispunjene obveze iz ugovora
  - del credere provizija
- zastupnik (agent) - zastupnički (agencijski) ugovor

3.1. Obveze zastupnika

- brinuti o interesima nalogodavca, duža je postupati s pozornošću dobrog gospodarstvenika
- držati se nalogodavčevih uputa
- davati nalogodavcu potrebne obavijesti o stanju na tržištu
- čuvati poslovne tajne nalogodavca za koje je doznao u vezi s povjerenim poslom
- nakon prestanka ugovora vratiti nalogodavcu stvari koje mu je on dao na uporabu za vrijeme trajanja ugovora
- ne raditi poslove za drugoj nalogodavca na istom području za istu vrstu poslova

3.2. Obveze nalogodavca / nalogodavatelja

- isplatiti **naknadu (proviziju)** za ugovore sklopljene posredovanjem zastupnika
- isplatiti naknadu za ugovore koje je neposredno sklopio s klijentima koje je našao zastupnik
  - pravo na proviziju stječe se kada je ugovor ispunjen
    - ili ako je ugovor neispunjen, ali ako su uzroci na strani nalogodavca
  - visina provizije: ugovor, tarifa, uobičajena provizija
- isplatiti posebne troškove koje je zastupnik učinio u korist nalogodavca ili na njegov nalog
  - nema pravo na naknadu redovitih troškova
- staviti zastupniku na raspolaganje **dokumentaciju** potrebnu za obavljanje zastupničkih poslova
- bez odlaganja **obavijestiti** zastupnika o odluci o prihvatu ili odbijanju sklapanja ugovora koji je pripremio zastupnik

3.3. Prestanak ugovora

1. istek roka
2. otkaz
3. raskid

4. Ugovor o komisiji (komisijski ugovor)

- ugovorom o komisiji **komisionar** se obvezuje da će za naknadu (proviziju) obaviti u svoje ime i za **račun komitenta** jedan ili više povjerenih mu poslova
- komisionar ima pravo na proviziju i kad nije ugovorena
- **dva odnosa:**
  - komisionar - komitent
  - komisionar - treća osoba
- **razlika komisijski ugovor - zastupnički ugovor:**
  - komisionar radi po nalogu i za račun komitenta, ali u svoje ime
    - treći ni ne mora znati za komitenta
  - zastupnik: u ime i za račun komitenta
- **razlika komisijski ugovor - posrednički ugovor:**
  - komisionar sklapa poslove s trećima
  - posrednik dovodi komitenta u vezu s trećima
- **razlika komisijski ugovor - ugovor o djelu:**
  - komisionar ne poduzima samo faktičke nego i (pretežno) pravne radnje za komitenta
- **razlika komisijski ugovor - ugovor o nalogu:**
  - komisionar uvijek postupa u svoje ime i uvijek uz naknadu
  - komisijski ugovor je posebne vrste naloga (ali samo kao interni odnos! - supsidijarna primjena pravila o nalogu)
- **Karakteristike:**
  - konsenzualan
  - dvostrano obvezan
  - neformalan ugovor
  - naplatan

- **Tipični oblici komisijskog ugovora:**
  - kupovni (kod uvoza robe) - **komisijska kupnja**
    - komisionar ima nalog od komitenta da kupi određenu stvar
  - prodajni (kod izvoza robe) - **komisijska prodaja**
    - komisionar ima nalog da proda stvar
  - **del credere komisija** - komisionar odgovara za ispunjenje obveze svog suugovaratelja (trećeg komitenta)
    - solidarna odgovornost
    - provizija *del credere*

4.1. Obveze komisionara

1. pridržavati se naloga
  - ako je sklopio posao pod nepovoljnijim uvjetima, dužan je nadoknaditi razliku i možebitnu štetu
  - ako je sklopio posao pod povoljnijim uvjetima, sva korist pripada komitentu
2. čuvati povjerenu mu robu s pažnjom dobrog gospodarstvenika
3. utvrditi stanje robe koju mu je poslao komitent, bez odgađanja obavijestiti komitenta o danu prispjeća i vidljivim oštećenjima, manjku
4. obavijestiti o promjenama na robi, u slučaju opasnosti od većeg oštećenja prodati na najpovoljniji način
5. priopćiti s kojom je osobom obavio posao; iznimno, ako prodaja pokretnih stvari putem komisijskih prodavaonica, komitent ne dobiva ime kupca
6. položiti račun o obavljenom poslu bez nepotrebnog odgađanja
7. predati sve što je primio na temelju posla

4.2. Obveze komitenta

1. **isplatiti naknadu (proviziju)**
  - kad komisionar obavi posao i onda ako je obavljanje posla spriječeno uzrokom za koji odgovara komitent
  - ako se posao ne obavi iz razloga za koji ne odgovara ni komisionar ni komitent komisionar ima pravo na, odgovarajuću naknadu za svoj trud
  - visina naknade:
    - ugovor
    - tarifa
    - prema obavljenom poslu i postignutom rezultatu
2. **nadoknaditi komisionaru troškove** koji su bili potrebni za obavljanje naloga

5. Ugovor o zakupu

- zakupodavac se obvezuje predati određenu stvar zakupniku na korištenje, a on se obvezuje da će mu za to platiti određenu zakupninu te nakon prestanka zakupa vratiti zakupljenu stvar
- **Bitni sastojci:**
  - suglasnost o predmetu ugovora
  - suglasnost o zakupnini
  - suglasnost o vremenu trajanja ugovora
- **Karakteristike:**
  - konsenzualan ugovor
  - dvostrano obvezan i recipročan ugovor
  - neformalan ugovor
  - naplatni ugovor
- **Predmet zakupa:**
  - stvari (pokretnine, nekretnine)
  - pravo (iznimno)
- **razlika** između zakupa i najma:
  - najam se odnosi samo na uporabu tuđe stvari
  - zakup se odnosi i na uporabu i korištenje

5.1. Obveze zakupodavca

1. Predaja stvari

- predati u ispravnom stanju
- stvar je u ispravnom stanju ako odgovara stanju utvrđenom u ugovoru, odnosno u takvom stanju da može poslužiti za uporabu radi koje je ugovor sklopljen
- **načini predaje:**
  - iz ruke u ruku
  - simbolična predaja
  - predaja očitovanjem

2. Održavanje stvari

- **cijelo vrijeme** trajanja zakupa zakupodavac dužan održavati stvar u ispravnom stanju što podrazumijeva obavljanje potrebnih popravaka
- potrebi popravaka zakupnik dužan obavijestiti zakupodavca
- ako zakupodavac ne obavi potrebne popravke radi održanja zakupljene stvari u ispravnom stanju, može ih obaviti sam zakupnik, a zakupodavac je dužan naknaditi time nastale troškove
- ako bi potrebni popravci ometali u znatnoj mjeri i na duže vrijeme uporabu stvari, zakupnik može ili raskinuti ugovor ili tražiti razmjerno sniženje zakupnine
- troškovi sitnih popravaka izazvanih redovitom uporabom padaju na teret zakupnika
- stranke mogu ugovoriti drugačiji režim glede održavanja stvari
- zakupodavac ne može bez pristanka zakupnika za trajanja zakupa izvršiti izmjene (ako bi ometale uporabu)

3. Odgovornost za materijalne i pravne nedostatke

- zakupodavac odgovora zakupniku za sve nedostatke

- zakupljene stvari koji smetaju njezinoj ugovorenoj ili redovitoj uporabi bez obzira da li je zakupodavac za njih znao
- zakupodavac odgovara za svojstva koja je izričito ili prešutno ugovorio
- zakupodavac ne odgovara za nedostatke koji su u času sklapanja ugovora bili zakupniku poznati ili mu nisu mogli ostati nepoznati
- ako je zakupodavac znao za nedostatke i s namjerom propustio obavijestiti zakupnika, odgovara čak i ako su nedostaci ostali nepoznati zakupniku zbog njegove grube nepozornosti
- ako zakupodavac tvrdi da nema nikakvih nedostataka odgovarat će za sve nedostatke bili oni vidljivi ili ne, makar i ne smetaju ugovorenoj ili redovitoj uporabi i bez obzira da li je zakupnik za njih znao ili ne
- ako stvar u trenutku predaje ima nedostatak koji se može ukloniti, zakupnik može zahtijevati ili uklanjanje nedostatka u primjerenom roku ili sniženje zakupnine
- ako se nedostatak ne može ukloniti, zakupnik ima pravo na sniženje zakupnine ili raskid ugovora, a u svakom slučaju na naknadu štete
- suugovaratelji mogu odgovornost za materijalne nedostatke ugovorom isključiti ili ograničiti
- **iznimke:**
  - ako je zakupodavac znao za nedostatke i namjerno propustio o tome obavijestiti zakupnika
  - ako je nedostatak takav da onemogućava upotrebu
  - ako odredbu o isključenju/ograničenju nametne zakupodavac koristeći se svojim monopolnim položajem

4. **Odgovornost za pravne nedostatke**

- zakupnik je dužan obavijestiti zakupodavca o trećemu koji tvrdi da ima pravo na stvari
- ako se utvrdi da trećem pripada neko pravo koje sasvim isključuje zakupnik od uporabe, ugovor se raskida po zakonu (*ex lege*) (+ naknada štete)
- ako se utvrdi da treći ograničava zakupnikovo pravo, zakupnik može ili raskinuti ugovor ili tražiti sniženje zakupnine (+ naknada štete)

5.2. **Obveze zakupnika / zakupoprimalca**

1. **Uporaba stvari prema ugovoru ili namjeni**

- potpuna uporaba i korištenje stvari, osim ako se drugačije ne ugovori
- zakupnik može rabiti stvar samo onako kako je određeno ugovorom ili namjenom stvari i pri tome se ponašati kao dobar gospodarstvenik/domaćin
- za štetu koja nastane od uporabe suprotno za štetu koja nastane od uporabe suprotno ugovoru/namjeni odgovara zakupnik bez obzira da li stvar rabio osobno
- ako i nakon opomene zakupodavca rabi stvar suprotno ugovoru/namjeni/zanemaruje održavanje, te postoji opasnost od znatne štete za zakupodavca, on može otkazati ugovor i bez davanja otkaznog roka

2. **Plaćanje zakupnine**

- **zakupnina:** naknada za uporabu i korištenje zakupljene stvari
  - u novcu, ako je tako ugovoreno odnosno propisano
- rokovi za plaćanje zakupnine su određeni:
  - ugovorom
  - zakonom
  - običajem
- nije li rok određen zakupnina se plaća:
  - polugodišnje (kada zakup traje jednu ili više godina)

- istekom vremena na koji je dana (ako kraće vrijeme)
- zakupodavac može otkazati ugovor ako zakupnik ne plati u roku od 15 dana od poziva za plaćanje dospjele zakupnine
- potraživanje zakupnine zastarijeva za tri godine, a zastarni rok teče od prvog dana nakon dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati njezino plaćanje

3. Vraćanje stvari

- **za istrošenost** stvari redovitom uporabom zakupnik **ne odgovara**
- ako izvršio promjene na stvari dužan stvar vratiti u prvobitno stanje

5.3. Podzakup

- podzakup je ugovor kojim zakupnik (zakupoprimalatelj) prenosi na drugoga (podzakupnika) svoje pravo uporabe i uživanja od zakupodavca zakupljene stvari ako se time ne nanosi šteta zakupodavcu
- ako je prema zakonu ili ugovoru potrebna suglasnost zakupodavca on može ugovor o zakupu otkazati ako je zakupljena stvar dana u podzakup bez njegova dopuštenja

5.4. Prestanak zakupa

1. Protek vremena

- ako nakon proteka vremena određenog ugovorom zakupnik produži rabiti stvar, a zakupodavac se tomu ne protivi, smatra se da je sklopljen ugovor o zakupu na neodređeno vrijeme

2. Otkaz

- otkaz je izjava volje jedne strane o prestanku ugovora o zakupu
- **otkazni rok** je potreban kako bi se druga strana mogla pripremiti za prestanak ugovora
- bez otkaznog roka:
  - ako su zakupljene stvari npr. opasne po zdravlje
  - ako nakon opomene zakupnik rabi protivno ugovoru/namjeni/zanemaruje održavanje

3. Viša sila

- obje strane snose odgovornost
- ako se tijekom ugovora stvar potpun uništen: zakup prestaje po zakonu (**ex lege**)
- ako se tijekom ugovora stvar djelomično uništi: zakupnik može raskinuti ugovor ili ostati u zakupu i tražiti sniženje zakupnine

4. Smrt

- zakup se nastavlja s pravnim sljednicima ako nije drugačije ugovoreno

6. Ugovor o zajmu

- **zajmodavac** se obvezuje predati zajmoprimcu određenu svotu novca ili određenu količinu drugih zamjenjivih stvari na kojima zajmoprimac stječe pravo vlasništva, a **zajmoprimac** se obvezuje zajmodavcu nakon određenog vremena vratiti istu svotu novca odnosno istu količinu stvari iste vrste i kakvoće
- **Karakteristike:**
  - konsenzualan ugovor
  - dvostrano obvezan ugovor
  - neformalan ugovor
  - kauzalan ugovor (stjecanje vlasništva)
- **Bitni sastojci:**
  - predmet
  - trajanje
  - naknada (ako naplatni zajam)

- **Vrste zajma:**

1. **besplatni** zajam
2. **naplatni** zajam (glavnica + kamata) trgovački ugovori uvijek naplatni
3. **novčani** zajam
  - **načelo monetarnog nominalizma** (vraćanje zajma može se tražiti samo u onom iznosu novčanih jedinica u kojem je zajam izražen)
  - **valutna klauzula** (plaćanje u valuti RH prema prodajnom tečaju ovlaštene banke u mjestu ispunjenja)
  - **indeksna klauzula** (novčane obveze u domaćem novcu mogu se vezati za promjenu cijena dobara robe i usluga izraženih indeksom cijena koje je utvrdilo ovlašteno tijelo)
4. **robni (naturalni)** zajam - zamjenjive stvari, obveza nije vraćanje iste primljene stvari, već druge stvari iste vrste količine i kakvoće
5. **namjenski** zajam (ako novčani namjenski zajam, a zajmoprimatelj rabi u neku drugu svrhu, zajmodavatelj može izjaviti da raskida ugovor)
6. **nenamjenski** zajam - kada se zajmoprimac njime može koristiti u bilo koju svrhu

6.1. Obveze zajmodavca

1. Predaja obećanih stvari

- predati stvari u ugovoreno vrijeme
- ako rok nije određen zajmoprimac ima pravo tražiti predaju u roku od **tri mjeseca** od dolaska zajmodavca u zakašnjenje (**subjektivni rok**) odnosno u roku **od godinu** dana od sklapanja ugovora (**objektivni rok**)
- zajmodavac dolazi u zakašnjenje ako ne preda stvari u ugovoreno vrijeme, odnosno ako nije izvršio predaju na zahtjev zajmoprimca

2. Odgovornost za nedostatke

- zajmodavac odgovara zajmoprimcu za štetu koja bi mu bila uzrokovana zbog materijalnih nedostataka pozajmljenih stvari (primjenjuju se odredbe o odgovornosti prodavatelja za materijalne nedostatke pri kupoprodaji)
  - ne postavlja se pitanje odgovornosti za pravne nedostatke (predmet zajma su zamjenjive stvari)
- kod naplatnog zajma odgovornost zajmodavca **postoji bez obzira** da li su mu nedostaci pozajmljenih stvari bili poznati ili su mu morali biti poznati (**objektivna odgovornost**)
- kod besplatnog zajma zajmodavac odgovara **samo ako** su mu materijalni nedostaci bili poznati ili mu nisu mogli ostati nepoznati, a on o tome nije obavijestio zajmoprimca (**subjektivna odgovornost**)

6.2. Obveze zajmoprimca

1. Vraćanje zajma

- zajmoprimac dužan vratiti u ugovorenom roku istu svotu novca odnosno istu količinu stvari iste vrste i kakvoće
- ako nije ugovoren rok – zajmoprimac je dužan vratiti zajam nakon isteka primjerenog roka koji ne može biti kraći od dva mjeseca od dana zajmodavčeva zahtjeva da mu se zajam vrati
- zajmoprimac odgovara za nedostatke vraćenih stvari po istim kriterijima kao i zajmodavac
- **robni zajam** - stranke se mogu dogovoriti da zajmoprimac može zajam vratiti u novcu zajmoprimac je ovlašten po svom izboru vratiti **ili** pozajmljene stvari **ili** svotu novca koja odgovara vrijednosti tih stvari
- zajmoprimac može vratiti zajam i prije roka određenog za vraćanje (o tome dužan obavijestiti zajmodavca + nadoknaditi štetu koju bi zajmodavac imao zbog toga)

2. **Naknada za korištenje zajma naplatni zajam (kamata)**

- visina kamatne stope: propisana, uobičajena ili ugovorena